

บรรทม น่วมศิริ 2550: ดนตรีประกอบละครแก้บนศาลหลักเมืองกรุงเทพมหานคร:
กรณีศึกษาคณะไทยศิริ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ดนตรีชาติพันธุ์วิทยา)
สาขาดนตรีชาติพันธุ์วิทยา ภาควิชาศิลปนิเทศ ประชานกรรมการที่ปรึกษา:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพจน์ บุคลธรวงศ์, ค.ม. 172 หน้า

วัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ 1) ศึกษาประวัติความเป็นมาของละครคณะไทยศิริ 2)
ศึกษาบทบาทหน้าที่ของดนตรีประกอบการแสดงละครแก้บน 3) วิเคราะห์คุณลักษณะทางดนตรี

ผลการศึกษาพบว่า

1. คณะไทยศิริก่อตั้งขึ้นโดยนางถนอม ขวงศรี บุตรสาวของครูมัลลิก คงประภักดิ์
ครูละครรุ่นแรกของกรมศิลปากร รับแสดงงานทั่วไปและแสดงละครเพื่อแก้บน ประจำอยู่ที่
ศาลหลักเมืองกรุงเทพมหานคร
2. ดนตรีประกอบการแสดงละครแก้บนในช่วงปีพหุศตวรรษที่สอง คือระนาดเอกกับระนาด
ทุ้ม และเครื่องประกอบจังหวะ ใช้บรรเลงเพื่อโหมโรง ประกอบกิริยาอาการ และสร้างอารมณ์
ตามท้องเรื่อง บรรเลงเพื่อรับ-ส่ง/สอดแทรกกับการขับร้องของผู้แสดง เพลงที่ใช้เป็นเพลงสอง
ชั้น ชั้นเดียว ส่วนเพลงหน้าพาทย์ที่ใช้ได้แก่ เพลงวา เซ็ด โอด รัว และเพลงเสมอ
3. สื่อสร้างเสียง ได้แก่ เสียงร้อง ระนาดเอก ระนาดทุ้ม และเครื่องประกอบจังหวะ
ระบบเสียงเป็นระบบเสียงแบบไทย (Seven equidistant pitches) บทร้องมีลักษณะคล้ายกลอน
บทละครแต่ไม่เน้นสัมผัสรูปลักษณ์ของท่วงทำนองมีความเชื่อมโยงต่อเนื่องกัน การเอื้อนปรากฏ
ในบทเพลงที่มีการขับร้อง ในอัตราจังหวะ 2 ชั้นจะมีมากกว่าอัตราจังหวะชั้นเดียว จังหวะมีความ
สม่ำเสมอตายตัว เป็นจังหวะประเภท 2 ชั้นและชั้นเดียว นอกจากเพลงรัวเท่านั้นที่มีจังหวะอิสระ
ฉิวพรหมเป็นแบบประสานสำนวนทำนอง (Idiomatic heterophony)

ลายมือชื่อนิติติ

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

25 / 10.9. / 50